

**TIỀM NĂNG PHÁT TRIỂN DU LỊCH 3 VÙNG: HÀ TIÊN - KIÊN LƯƠNG,
RẠCH GIÁ - KIÊN HẢI - HÒN ĐẤT VÀ U MINH THƯỢNG TỈNH KIÊN
GIANG VỚI ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG DU LỊCH THÔNG MINH**

*NCS, ThS. Ngô Xuân Hòa
Khoa Du lịch - Đại học Văn Hiến*

TÓM TẮT

Bài viết này, phân tích tiềm năng lợi thế của các vùng, du lịch trọng điểm của tỉnh Kiên Giang trong đó tập trung đến du lịch 3 vùng: Hà Tiên - Kiên Lương, Rạch Giá - Kiên Hải - Hòn Đất và U Minh Thượng từ đó nhìn nhận các nguyên nhân đang còn hạn chế và đưa ra các giải pháp kết hợp với định hướng du lịch thông minh để khai thác có hiệu quả tương xứng với các nguồn lực của địa phương.

Từ khóa: Hà Tiên - Kiên Lương, Rạch Giá - Kiên Hải - Hòn Đất và U Minh Thượng, du lịch thông minh

1. Đặt vấn đề

Du lịch thông minh, sử dụng công nghệ thông tin và truyền thông để hình thành hệ sinh thái du lịch và tạo lợi ích tương hỗ giữa 3 đối tượng du khách, chính quyền, doanh nghiệp; xây dựng ngành du lịch mang đến những giá trị mới, trải nghiệm mới cho du khách, nâng cao chất lượng dịch vụ du lịch, đóng góp vào việc phát triển kinh tế bền vững. Xây dựng du lịch thông minh nhằm giải quyết các vấn đề thực trạng của ngành Du lịch còn đang tồn tại để hướng tới các mục tiêu phát triển chính sau:

- Tăng cường tiện ích cho du khách: Du khách được trải nghiệm du lịch thông minh, được cung cấp đầy đủ các thông tin dịch vụ du lịch và thực hiện các giao dịch nhanh chóng; Đồng thời tương tác theo thời gian thực để có được lịch trình du lịch tốt nhất, ngoài ra, cũng tương tác với chính quyền về đề phản ánh về chất lượng, an ninh du lịch.

- Xây dựng điểm đến thông minh: Xây dựng điểm đến thông minh giúp tăng cường quản lý và thu hút du khách thông qua việc cung cấp các dịch vụ trải nghiệm thông minh (thực tế ảo, mô hình hóa 3D, ảnh 360 độ, hướng dẫn viên tự động,...) trên cơ sở hạ tầng kết nối, chia sẻ thông tin, di chuyển thông minh, tương tác thông minh.

- Kiến tạo hệ sinh thái kinh doanh thông minh: Xác định mỗi doanh nghiệp, hộ kinh doanh dịch vụ du lịch là một mắt xích để thúc đẩy và cung cấp các dịch vụ tiện ích thông minh và thuận tiện cho du khách dựa trên sự hợp tác của các bên (chính quyền, doanh nghiệp, tổ chức xã hội, người dân,...) theo định hướng mở và năng động.

- Chủ động phân tích, dự báo: Thực hiện số hóa dữ liệu của ngành du lịch và tăng cường hợp tác và kết nối dữ liệu tới các ngành liên quan để thu thập số liệu (hệ thống wifi, dữ liệu các chuyến bay, dữ liệu các doanh nghiệp lữ hành, cơ sở lưu trú,

thanh toán, an ninh trật tự,...) để phân tích và dự báo nhu cầu, xu hướng, sở thích du lịch để dự báo, hoạch định phát triển du lịch tốt hơn.

2. Tiềm năng du lịch của Hà Tiên - Kiên Lương, Rạch Giá - Kiên Hải - Hòn Đất và U Minh Thượng

- **Vùng Hà Tiên - Kiên Lương:** Nhiều thắng cảnh biển, núi non của Hà Tiên - Kiên Lương như: Mũi Nai, Thạch Động, núi Tô Châu, núi Đá Dựng, đầm Đông Hồ, di tích lịch sử văn hóa núi Bình San, chùa Hang, hòn Phụ Tử, bãi Dương, núi MoSo, hòn Trẹm, quần đảo Hải Tặc và đảo Bà Lụa rất thích hợp cho phát triển du lịch tham quan thắng cảnh, nghỉ dưỡng. Những thắng cảnh như núi Tô Châu, đầm Đông Hồ, sông Giang Thành, khu du lịch Núi Đền đang được đưa vào khai thác du lịch chính thức. Bên cạnh đó, Hà Tiên có truyền thống lịch sử văn hóa, văn học - nghệ thuật, với những lễ hội cổ truyền như Tết Nguyên tiêu, kỷ niệm ngày thành lập Tao đàn Chiêu Anh Các, lễ giỗ Mạc Cửu, chùa Phù Dung, đình Thành Hoàng,... Hiện nay, Kiên Giang đã có tour du lịch đến nước bạn Campuchia qua đường Cửa khẩu Quốc tế Hà Tiên, đây là cánh cửa mở ra để vùng Kiên Lương - Hà Tiên nối liền với các nước Đông Nam Á; đồng thời mở tuyến du lịch xuyên ba nước, từ Phú Quốc đến Shianouk Ville (Campuchia) và tỉnh Chanthaburi (Thái Lan) bằng đường biển và đường bộ.

- **Thành phố Rạch Giá và vùng phụ cận:** Thành phố Rạch Giá là trung tâm hành chính của tỉnh Kiên Giang, có bờ biển dài 7 km, giao thông thủy, bộ và hàng không rất thuận tiện. Rạch Giá có cơ sở hạ tầng tốt, nhiều di tích lịch sử văn hóa, là điểm dừng chân để đi tiếp đến Hà Tiên, Phú Quốc và các vùng khác trong tỉnh. Do đó, có lợi thế trong phát triển các dịch vụ như: lưu trú, ăn uống, các dịch vụ vui chơi giải trí về đêm; có 3 hệ thống siêu thị quy mô lớn đảm bảo nhu cầu mua sắm của người dân thành phố và du khách (siêu thị Citimart khu lấn biển, siêu thị Co.op Mart Rạch Sỏi và Metro). Thành phố Rạch Giá là nơi đầu tiên ở Việt Nam tiến hành việc lấn biển để xây dựng đô thị mới. Khu lấn biển mở rộng thành phố thành một trong những khu đô thị mới lớn nhất vùng Tây Nam bộ. Hiện tại thành phố đang và chuẩn bị đầu tư nhiều công trình quan trọng như: khu đô thị mới Vĩnh Hiệp, khu đô thị phức hợp lấn biển, 2 cầu nối liền khu lấn biển và khu 16 ha, cầu Lạc Hồng,... Một số khu vực phụ cận của Rạch Giá như huyện đảo Kiên Hải, Hòn Đất cũng có nhiều tiềm năng phát triển du lịch. Kiên Hải đang khai thác các tour khám phá biển đảo đi - về trong ngày. Đây là vùng thắng cảnh biển, đảo với đặc thù nghề truyền thống đi biển, làm nước mắm, chế biến hải sản, tạo thành nét sinh hoạt văn hóa riêng biệt. Khu du lịch Hòn Đất đang hoàn chỉnh và hoàn thiện những công trình văn hóa tại khu mộ Anh hùng liệt sĩ Phan Thị Ràng (chị Sứ), xây dựng khu trưng bày một số hiện vật chứng tích chiến tranh tại khu phát sóng truyền hình của tỉnh trên đỉnh Hòn Me,...

- **Vùng U Minh Thượng:** Với đặc thù sinh thái rừng tràm ngập nước trên đất than bùn, Vườn Quốc gia U Minh Thượng khu căn cứ địa cách mạng, khu dự trữ sinh quyển thế giới đã mở cửa phục vụ khách tham quan du lịch sinh thái. Khu du lịch Vườn Quốc gia U Minh Thượng phục vụ khách tham quan du lịch sinh thái kết hợp với tìm hiểu văn hóa nhân văn sông nước vùng bán đảo Cà Mau và du lịch nghiên

cứu di chỉ khảo cổ Ốc Eo - Phù Nam. Quần thể di tích căn cứ địa cách mạng U Minh Thượng với di tích Ngã Ba Cây Bàng, Ngã Ba Tàu, Thứ Mười Một, Rừng tràm Ban Biện Phú, khu tập kết 200 ngày kinh xáng Chắc Băng, là điểm thu hút du khách tìm hiểu lịch sử cách mạng,... đồng thời, tỉnh vừa khởi công xây dựng một số công trình theo đề án phục dựng Khu căn cứ Tỉnh ủy trong kháng chiến tại huyện Vĩnh Thuận. Ngoài 4 vùng du lịch trọng điểm, Kiên Giang hiện có khu dự trữ sinh quyển với diện tích hơn 1,1 triệu ha. Khu dự trữ sinh quyển Kiên Giang chứa đựng sự phong phú, đa dạng và đặc sắc về cảnh quan và hệ sinh thái, có giá trị lớn về mặt nghiên cứu, cũng như du lịch. Khu dự trữ sinh quyển Kiên Giang trùm lên địa phận các huyện Phú Quốc, An Minh, U Minh Thượng, Vĩnh Thuận, Kiên Lương và Kiên Hải, gồm 3 vùng lõi thuộc Vườn Quốc gia U Minh Thượng, Vườn Quốc gia Phú Quốc và rừng phòng hộ ven biển Kiên Lương, Kiên Hải.

3. Những hạn chế của du lịch 03 vùng trong thời gian qua

- Nhiều khu vực có tiềm năng du lịch lớn nhưng chưa khai thác, phát triển như kỳ vọng, như: Vườn quốc gia U Minh Thượng, khu vực Kiên Lương - Hà Tiên - Hòn Đất và vùng phụ cận... Hiện nay, các nhà đầu tư chủ yếu tập trung tại Phú Quốc, chiếm đến 84% số dự án, 98% tổng mức đầu tư các dự án về du lịch trên địa bàn. Điều này cho thấy, việc thu hút các dự án đầu tư phát triển du lịch tại các điểm, khu du lịch khác trên địa bàn Kiên Giang còn hạn chế.

- Khách du lịch đến với Kiên Giang lưu trú ngắn ngày, chi tiêu chưa nhiều, cho thấy Kiên Giang đang thiếu các sản phẩm du lịch đặc trưng, riêng có, chất lượng cao. Về cơ cấu tổng doanh thu cũng đang đi ngược với xu hướng. Doanh thu từ buồng phòng, ăn uống, lễ hành chiếm tới 81%, chi tiêu cho dịch vụ chưa đến 20%. Trong khi xu hướng này trên cả nước từ 30-70%, các nước có ngành du lịch phát triển như Thái Lan, xu hướng này còn cao hơn.

- Hạ tầng giao thông vẫn chưa đáp ứng được nhu cầu

- Nguồn nhân lực lao động của tỉnh còn thiếu, cơ cấu lao động chưa thực sự đáp ứng được yêu cầu phát triển của ngành du lịch theo hướng chuyên nghiệp, bền vững. Ngoài ra, tốc độ phát triển của ngành du lịch nhanh nên tiềm ẩn nguy cơ tác động xấu đến môi trường, đặc biệt là những khu du lịch ven biển.

4. Một số giải pháp để phát triển du lịch trong thời gian tới

- Để du lịch Kiên Giang phát triển chuyên nghiệp, bền vững và trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, thời gian tới, tỉnh Kiên Giang cần cơ cấu lại ngành du lịch theo hướng phát triển cả chiều rộng lẫn chiều sâu; đẩy mạnh kết nối các ngành, lĩnh vực, địa phương, doanh nghiệp, hộ kinh doanh và cộng đồng hình thành chuỗi giá trị du lịch; bảo đảm chia sẻ lợi ích cộng đồng, doanh nghiệp và du khách được hưởng lợi từ hoạt động du lịch.

- Kiên Giang cần tập trung thực hiện tốt quy hoạch tổng thể phát triển du lịch. Đồng thời, xem xét đánh giá và kêu gọi thu hút đầu tư vào các vùng trọng điểm du

KỶ YẾU HỘI THẢO

PHÁT TRIỂN DU LỊCH 03 VÙNG: HÀ TIÊN - KIÊN LƯƠNG, RẠCH GIÁ - KIÊN HẢI - HÒN ĐẤT VÀ U MINH THƯỢNG

lịch của tỉnh, như: vùng Hà Tiên - Kiên Lương, vùng Rạch Giá - Kiên Hải - Hòn Đất, vùng U Minh Thượng đặt trong mối liên kết với Phú Quốc và vùng ĐBSCL.

- Kiên Giang cần kêu gọi, khuyến khích các nhà đầu tư chiến lược phát triển các sản phẩm, dịch vụ du lịch chất lượng cao phù hợp với đặc thù tài nguyên du lịch của tỉnh. Tập trung các sản phẩm chủ đạo, gồm: du lịch biển đảo; du lịch văn hóa; du lịch gắn với thiên nhiên - sinh thái”

- Kiên Giang sẽ tập trung nội dung liên kết vùng, tạo ra chuỗi sản phẩm du lịch, tăng sức hấp dẫn của điểm đến; phối hợp các tỉnh vùng ĐBSCL bảo vệ và phát huy giá trị di sản văn hóa phi vật thể như nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam Bộ. Cùng An Giang, Đồng Tháp xây dựng hồ sơ đề cử Di tích văn hóa Óc Eo trình UNESCO ghi danh Di sản văn hóa thế giới.

- Kiên Giang sẽ tập trung xúc tiến, quảng bá du lịch tại các thị trường có nguồn khách lớn, chi tiêu cao để gia tăng lượng khách quốc tế đến Kiên Giang. Kêu gọi, thu hút các doanh nghiệp cùng hợp tác đào tạo nguồn nhân lực, phát triển mạng lưới cơ sở đào tạo nhân lực du lịch. Ứng dụng khoa học công nghệ, đặc biệt là cách mạng công nghiệp 4.0 vào phát triển du lịch và ứng dụng du lịch thông minh.

Định hướng phát triển du lịch thông minh

Ở Việt Nam về mặt chủ trương đường lối, ngày 16/01/2017 Bộ Chính trị đã ban hành Nghị Quyết 08/NQ-TW của về phát triển du lịch thành ngành kinh tế mũi nhọn; Thủ tướng Chính phủ đã ký Quyết định 1671/QĐ-TTg của ngày 30/11/2018 về Phê duyệt đề án tổng thể ứng dụng công nghệ thông tin trong lĩnh vực du lịch giai đoạn 2018-2020, định hướng đến năm 2025. Như vậy, phát triển được mô hình du lịch thông minh tại Kiên Giang trong bối cảnh hiện nay là cần thiết.

Công cụ để triển khai Du lịch thông minh là các ứng dụng thông minh và đối tượng phục vụ chính là du khách. Một phần của bức tranh du lịch thông minh được mô tả như sau:

- Khi du khách có kế hoạch du lịch, các ứng dụng đặt Tour sẽ xác định đối tượng khách hàng (đã từng đến hay đi lần đầu, sở thích và quan tâm gì...); các thông tin sẽ được gửi đến tự động để giới thiệu các các địa điểm du lịch, tham quan hấp dẫn để du khách có thể lựa chọn, xây dựng hành trình du lịch hấp dẫn, tối ưu nhất cho kế hoạch mình mong muốn.

- Khi đến Kiên Giang, du khách được phục vụ các thủ tục trực tuyến thuận lợi để thực hiện thủ tục nhập cảnh, hải quan, đăng ký lưu trú thông qua các Dịch vụ công trực tuyến của các cơ quan nhà nước. Các thông tin đề xuất nơi lưu trú, khách sạn, nhà nghỉ tối ưu nhất, phù hợp và đảm bảo sở thích nhất sẽ được đề xuất giải pháp chọn lựa qua các ứng dụng thông minh.

- Khi tham quan các địa điểm du lịch, di tích, công trình văn hóa, các du khách sẽ được các ứng dụng thông minh tư vấn, giới thiệu các thông tin địa điểm, con người mà du khách quan tâm dưới dạng tài nguyên học tập để du khách có thể tìm hiểu

nghiên cứu;

- Du khách sẽ được cảm thấy an toàn tại các nơi công cộng với các hệ thống an ninh, trật tự thông minh thực hiện giám sát thông qua các camera thông minh từ các Trung tâm điều hành.

- Khi trở về nhà, các thông tin sở thích du khách sẽ được các ứng dụng thông minh lưu trữ, đề xuất cho một chuyến đi thú vị khi thăm Kiên Giang lần 2. Để thực hiện xây dựng các ứng dụng thông minh như vậy, đòi hỏi phải có một hạ tầng công nghệ thông tin đủ mạnh và bền vững để tạo lập môi trường và các hệ sinh thái thúc đẩy phát triển các ứng dụng một cách nhanh chóng và bền vững, đảm bảo an toàn và an ninh thông tin.

Kết luận

Hà Tiên - Kiên Lương, Rạch Giá - Kiên Hải - Hòn Đất và U Minh Thượng tỉnh Kiên Giang là nơi có rất nhiều giá trị văn hóa nhân văn - văn hóa lịch sử được kết tinh và thăng hoa từ sự giao lưu của nhiều nền văn hóa khác nhau trên nền tảng văn hóa mang đậm bản sắc Việt Nam, cũng là nơi hội tụ nhiều công trình kiến trúc, di tích lịch sử, các yếu tố văn hóa dân gian, cũng như hệ sinh thái tự nhiên phong phú. Là một điểm mạnh, nguồn tài nguyên có thể khai thác và sử dụng hợp lý để phục vụ cho du lịch của tỉnh Kiên Giang. Vài năm gần đây khi cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 được diễn ra ở nước ta thì thuật ngữ “du lịch thông minh” được nhắc đến và cũng được Đảng, Nhà nước và Chính phủ rất quan tâm. Để thực hiện tốt chiến lược phát triển du lịch Kiên Giang cần có những hoạt động tích cực và có những định hướng phát huy giá trị các nguồn lực du lịch qua việc phát triển du lịch thông minh trên địa bàn theo định hướng đến năm 2025./.

Tài liệu tham khảo

1. **Việt Tiến** (30/07/2019). *Tỉnh Kiên Giang kỳ vọng du lịch là ngành kinh tế mũi nhọn*. <https://www.nhandan.com.vn/du-lich/item/41040802-tinh-kien-giang-ky-vong-du-lich-la-nganh-kinh-te-mui-nhon.html>
2. **Vietrade** (2019), *Tiềm năng phát triển du lịch Kiên Giang*, <http://saigontiepthi.vn/tiem-nang-phat-trien-du-lich-kien-giang.sgtt>
3. **Phạm Nam** (02/08/2017), *Các khu, điểm du lịch của tỉnh*. <https://sdl.kiengiang.gov.vn/trang/TinTuc/87/500/Cac-khu--diem-du-lich-cua-tinh.html>